СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Економічна безпека підприємництва»

Ступінь освіти	магістр
Освітня програма	D3 Менеджмент Адміністративний менеджмент Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Тривалість викладання	2 семестр
Заняття:	
лекції:	2 години на тиждень
практичні заняття:	3 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:	https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7078
Кафедра, що викладає	Прикладної економіки, підприємництва та публічного управління
Консультації:	за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти
Онлайн-консультації	електронна пошта

Інформація про викладачів:

Тютченко Світлана Миколаївна
доцент, канд. екон. наук, доцент
Персональна сторінка
https://pe.nmu.org.ua/ua/prokafedru/vikladachi/tyutchenko/tyutchenko.php
E-mail:
tiutchenkosvetlana@gmail.com

1. Анотація до курсу

Навчальна дисципліна спрямована на формування у студентів загальнотеоретичних та прикладних знань щодо аналізу, оцінки та забезпечення економічної безпеки держави та підприємництва. Студенти отримають знання з основних аспектів та напрямків забезпечення економічної безпеки підприємства; знання з формування системи показників, яка найбільш

оптимально характеризує складові економічної безпеки; з оцінки та аналізу стану економічної безпеки підприємства; з оцінки ризиків та розробки комплексу рекомендацій щодо їх зниження.

Мета та завдання курсу

Мета дисципліни- формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок щодо сутності, методології та інструментарію забезпечення економічної безпеки підприємницьких структур, ідентифікації та нейтралізації загроз їх діяльності, розвитку здатності приймати обґрунтовані управлінські рішення у сфері захисту фінансових, матеріальних, інформаційних і кадрових ресурсів з метою забезпечення стабільності, конкурентоспроможності та сталого розвитку підприємництва в умовах сучасного економічного середовища.

Завдання курсу:

– формування системи теоретичних знань та практичних навичок з економічної безпеки;

– набуття компетентностей в питаннях ідентифікації загроз та мінімізації їх негативного впливу на рівень економічної безпеки підприємства

2. Результати навчання (дисциплінарні)

— Знати теоретичні визначення, зміст та правове забезпечення міжнародної та національної економічної безпеки

— Вміти визначати та аналізувати національні економічні інтереси, загрози економічній безпеці.

— Набуття практичних навичок застосування методів і механізмів моніторингу та оцінювання рівня економічної безпеки підприємництва.

— Формування здатності розробляти та реалізовувати заходи щодо захисту фінансових, матеріальних, інформаційних та кадрових ресурсів підприємства; формувати концепцію економічної безпеки підприємства.

— Ідентифікувати загрози та оцінювати їх вплив на безпеку підприємства

4. Структура курсу

	ЛЕКЦІЇ
1	**Основні аспекти національної економічної безпеки**
	Поняття та визначення міжнародної безпеки
	Правове регламентування економічної безпеки в Україні.
	Основні складові економічної безпеки
	Критерії економічної безпеки
	Національні інтереси та загрози економічній безпеці України

2	**Ідентифікація загроз економічній безпеці .**
	Кримінологічне визначення поняття та ознаки економічної злочинності
	Нелегальний ринок як сфера економічних злочинів.
	Відмивання доходів, отриманих злочинним шляхом. Офшорні юрисдикції
	Види державного і недержавного контролю для запобігання економічній злочинності.
3	**5. Сутність та складові економічної безпеки підприємництва**
	Правове регулювання економічної безпеки підприємництва
	Сутність системи економічної безпеки підприємства
	Функціональні складові економічної безпеки підприємства: сутність, індикатори, способи забезпечення
	Внутрішні та зовнішні загрози економічної безпеки підприємства
4	**Формування концепції безпеки підприємства**
	Світовий досвід забезпечення ЕБП
	Методи оцінки економічної безпеки підприємства
	Оцінка фінансової безпеки підприємств
	Оптимізаційні моделі
5	**Ідентифікація загроз та ризиків, оцінка їх впливу на безпеку підприємства**
	Ідентифікація ризиків.
	Методи оцінки та усунення ризиків
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ
1	1. Правове забезпечення міжнародної економічної безпеки. Роль та функції міжнародних організацій ООН, ОБСЄ та ін. Неурядові міжнародні організації.
2	2. Ідентифікація загроз економічній безпеці.
3	3. Складові економічної безпеки підприємства
4	4. Методи оцінки економічної безпеки підприємств. Формування концепції безпеки підприємства
5	5. Методи оцінки ризиків

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: ґаджети з можливістю підключення до Інтернету; активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one); перевірений доступ до платформи Moodle; програм Microsoft Office 365 (Teams, Word, Excel, Power Point).

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
75-89	добре
60-74	задовільно
0-59	незадовільно

6.2 Здобувачі вищої освіти можуть отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування за лекційною частиною та індивідуальної роботи на практичних заняттях складатиме не менше 60 балів. Теоретична частина оцінюється за результатами складання тестового завдання за визначеними темами, кожне з яких оцінюється в 5 балів**.** Практична частина оцінюється за результатами виконання індивідуальних практичних робіт, та передбачає опрацювання питань всіх тем навчальної дисципліни. Кожне завдання оцінюється в 5 балів. На практичних заняттях відбувається обговорення поточних результатів та питань. Оцінка з поточного оцінювання визначається як середнє арифметичне від оцінок лекційної частини та практичних занять.

6.3. Критерії оцінювання підсумкової роботи:

Підсумкове оцінювання – тест (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку). Максимальна кількість балів при підсумковому оцінюванні: 100.

Рівень, рейтингова шкала	*Теоретична підготовка*	*Практичні уміння і навички*
Високий, 100-90, відмінно	Студент має глибокі, міцні і систематичні знання всіх положень теорії, може не тільки вільно сформулювати, але й самостійно довести закони, теореми, принципи, використовує здобуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях, здатний вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	Студент самостійно розв’язує типові задачі різними способами, стандартні, комбіновані й нестандартні завдання, здатний проаналізувати й узагальнити отриманий результат. При виконанні практичних та індивідуальних робіт студент дотримується усіх вимог, передбачених програмою курсу. Крім

		того, його дії відрізняються раціональністю, вмінням оцінювати помилки й аналізувати результати.
Вище середнього, середній 89-74 дуже добре, добре	Студент знає і може самостійно сформулювати основні теоретичні положення, принципи та пов'язати їх з реальними явищами, може привести вербальне формулювання основних положень теорії, навести приклади їх застосування в практичні й діяльності, але не завжди може самостійно довести їх. Студент може самостійно застосовувати знання в стандартних ситуаціях, його відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим.	Студент самостійно розв'язує типові (або за визначеним алгоритмом) завдання, володіє базовими навичками з виконання необхідних логічних операцій та перетворень, може самостійно сформулювати типову задачу за її словесним описом, скласти типову схему та обрати раціональний метод розв'язання, але не завжди здатний провести аналіз і узагальнення результату.
Достатній, 73-60, задовільно, посередньо	Студент відтворює основні поняття і визначення курсу, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теорії, знає істотні ознаки (засади) основних теоретичних положень та їх відмінність, може записати окремі термінологічні дефініції теоретичного положення за словесним формулюванням і навпаки; допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може.	Студент може розв'язати найпростіші типові завдання за зразком, виявляє здатність виконувати основні елементарні аналізи, але не спроможний самостійно сформулювати задачу за словесним описом і визначити метод її розв'язання.
Низький, 59-0, незадовільно	Відповідь студента при відтворенні навчального матеріалу елементарна, фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про теоретичні положення. У відповіді цілком відсутня самостійність. Студент знайомий лише з деякими основними	Студент знає умовні позначення та вміє розрізняти основні величини, вміє розв'язувати завдання лише на відтворення основних формул, здійснювати найпростіші

	поняттями та визначеннями курсу, з допомогою викладача може сформулювати лише деякі основні положення теорії.	математичні дії.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності.

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується «Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»» (https://surl.li/vzoqcs), Кодексом академічної доброчесності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (https://surl.li/umkwcp) та Політикою щодо використання штучного інтелекту в діяльності НТУ «Дніпровська політехніка» (https://surl.li/skcgvo).У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

При вивченні освітнього компоненту не дозволяється використання ШІ для:

- виконання підсумкових робіт під час участі у контрольних заходах (контрольні роботи, залікові тести, іспити, квізи, індивідуальні письмові завдання тощо), якщо інше не дозволено викладачем;
- повного копіювання згенерованого ШІ контенту (текстів, зображень, відповідей тощо) без критичної обробки, редагування чи належного посилання на джерело у випадках, коли використання ШІ дозволено;
- імітації самостійного мислення чи створення відповідей, які не відображають особистих зусиль здобувача вищої освіти, зокрема у творчих роботах (есе, курсові, кваліфікаційні роботи, огляди літератури тощо), що вимагають авторського аналізу, рефлексії чи міркувань;
- виконання розрахункових чи аналітичних завдань, де необхідне самостійне розуміння логіки, встановлення причинно-наслідкових зв’язків і формулювання висновків;
- підготовки до дебатів, усних презентацій чи аналізу первинних джерел, що потребують самостійного формулювання думок, інтерпретації та контекстуального аналізу;

- створення контенту, який порушує авторські права чи етичні норми, включаючи публікацію згенерованого контенту, що може спотворювати реальність чи знецінювати важливість повідомлень.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на день (щодня) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи у Teams.
Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання.

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачу вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на університетські поштові скриньки здобувачів. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції здобувачів стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України «Про національну безпеку України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19
2. Указ Президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року "Про Стратегію національної безпеки України"/ URL: **https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text**
3. Безпека підприємництва. Монографія у складі міжнародного авторського колективу . Рибальченко Л.В., Рижков Е.В., Тютченко С.М., Гавриш О.С., Варяниченко А.О. Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Дніпро. 2020. 180 с. URL: http://info.dgu.edu.ua/bitstream/123456789/30/1/%d0%9c%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d1%96%d1%8f_2020_%d0%91%d0%9f.pdf
4. Васильців Т. Г. Економічна безпека суб'єктів підприємництва. Підручник. Чернівці: Технодрук. 2020. 458 с.
5. Економічна безпека підприємництва в Україні : монографія . Г. В.Ситник, Г. В. Блакита, Н. М. Гуляєва та ін. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 284 с. URL: http://doi.org/10.31617/m.knute.2020-216
6. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА: ДЕРЖАВА, РЕГІОН, ПІДПРИЄМСТВО Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції 16 травня 2024 р. Полтава 2024.

7. Економічна безпека України в умовах довготривалої війни. Експертно-аналітична доповідь. К.: НІСД, 2024 – 71 с. URL: https://doi.org/10.53679/NISS-analytrep.2024.08https://niss.gov.ua/sites/default/files/202405/ad_ekonombezpeka_2024_220524.pdf

8. МарченкоО.С. Економічна безпека підприємства. Навч. посіб. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків. Право. 2022. 246 с. URL: https://pravoizdat.com.ua/index.php?route=product/product/download&product_id=4710&download_id=1555&srsltid=AfmBOoo4gu46GryhxFQLnlwURyD9k0vhEBpikG6pih1N9o6SHOhpQkUl

9. Особливості соціально-економічного поступу національної економіки в умовах інформаційно-технологічних викликів. Колективна монографія . За ред. к.е.н., проф. Квасній Л.Г., к.е.н., доц. Татомир І.Л. Трускавець : Посвіт. 2020.338с. URL: https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164380

10.Тютченко С.М. Забезпечення економічної безпеки підприємств в умовах трансформаційних змін в економіці. Монографія. Дніпро. 2021. 212 с.

URL:https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/164376/%d0%bc%d0%be%d0%bd%d0%be%d0%b3%d1%80%d0%b0%d1%84%d0%b8%d1%8f_%d0%a2%d1%8e%d1%82%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be__%d0%bc%d0%b0%d0%ba%d0%b5%d1%82_%d0%a3%d0%a2%d0%92%d0%95%d0%a0%d0%96%d0%94%d0%95%d0%9d.pdf?sequence=1&isAllowed=y

11. Тютченко С.М., Варяниченко А.О. Національна безпека як динамічна складова стратегії сталого розвитку держави. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ: Науковий журнал. 2021. № 1 (110). 404 с. с.333-338.

12. Тютченко С.М. Аналіз інструментів забезпечення економічної безпеки підприємств. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ : Збірник наукових праць. 2021. Спец. вип. № 2 (107). URL: https://ir.nmu.org.ua/handle/123456789/164369

13. Тютченко С.М. Напрямки підвищення інформаційної безпеки підприємства. «Наукові інновації та передові технології» (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»). 2022. № 2(4) С. 443. С. 251-258